

OPAS HAUTAUSJÄRJESTELYIHIN

Lapuan tuomiokirkkoseurakunta

Olemme apunanne surun hetkellä

Otamme osaa suruunne. Toivotamme teille voimia ja Taivaallisen Isän siunausta läheisenne saattomatalla.

Tämän opaslehtisen tarkoitus on auttaa teitä valmistelevaan saatto-
matkaa ja hautajaisia. Seurakuntatoimiston toimistosihteeri palvele-
vat teitä seurakunnan osalta kaikissa hautaamiseen liittyvissä kysy-
myksissä.

Ensimmäiset toimet kuolemantapauksen jälkeen

Ota yhteyttä:

1. Hautaustoimisto

2. Seurakuntatoimisto

Koulukatu 2. Puh. 040 833 2128,
lapuan.tuomiokirkkoseurakunta@evl.fi.

Seurakuntatoimisto on avoinna ma-to klo 9-11 ja klo 12-14.

3. Hautausmaan toimisto

Kappelintie 19. Puh. 040 484 0271

Avoinna: ma - to klo 9.15-11.00 ja 12-15, pe 9.15 - 11.00.

Kuolemantapauksen jälkeen omaiset ottavat yhteyttä ensimmäisenä
hautaustoimistoon ja sen jälkeen seurakuntatoimistoon, jonne myös
lääkärin antama kuolintodistus hautaamista varten toimitetaan.
Hautauslupa tarvitaan jo hautausmaalle siirtoa varten.

Seurakuntatoimiston käynnin yhteydessä voidaan sopia siunauspäi-
västä, siunaustilaisuuden papista ja kanttorista, muistotilaisuuden pi-
ttämisestä sekä tilojen varaamisesta, mikäli muistotilaisuus pidetään
seurakunnan tiloissa. Samalla voidaan käydä sopimassa myös seura-
kuntatalon keittiöllä muistotilaisuuden tarjoiluista.

Siunauksen toimittava pappi ottaa omaisiin myöhemmin yhteyttä
sopiakseen tapaamisesta, jossa keskustellaan lähemmin siunaus- ja
muistotilaisuuden järjestelyistä ja sisällöstä.

Saatto ja sanomakellot

Lapuaalla on edelleen käytössä vanha tapa, saattoperinne, jolla ystävät ja sukulaiset tukevat vainajan lähiomaisia. Saattoväki voi osallistua omaisten kanssa terveyskeskuksen kappelissa lyhyeen hartaushetkeen ja sitten liittyä yhdessä autosaattueeseen, kun vainaja kuljetetaan tuomiokirkon ohi talvihautaan eli Simpsiön hautausmaan ruumishuoneelle. Vanhaa lapualaista tapaa noudattaen muu liikenne pysähtyy hautajaissaaton tullessa kohdalle. Saaton ohittaessa kirkon ja tapulin soitetaan sanomakelloja. Soitolla tiedotetaan seurakunnalle sen jäsenen kuolemasta ja kehoitetaan seurakuntalaisia rukoukseen.

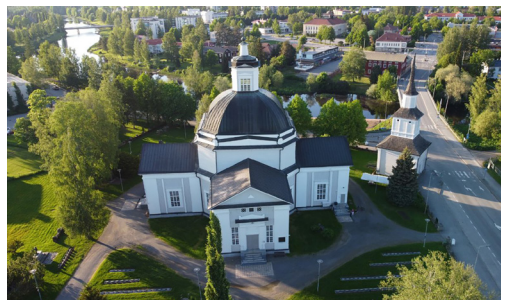
Kauhajärvellä ja Tiistenjoella sanomakelloja soitetaan hautajaissaaton lähestyessä kirkkoa. Yleensä hautaustoimisto ilmoittaa seurakuntatoimistoon saaton ajankohdasta. Hautaustoimisto vastaa myös sanomakellojen soittamisesta.

Kun vainaja on siirretty talvihautaan, veisataan virsi. Sen jälkeen saattoväki käy kättelemässä ja muutamalla sanalla tervehtien lohduttamassa lähiomaisia talvihaudan edustalla. Arkku voi olla omaisten toiveesta auki joko terveyskeskuksen kappelissa tai talvihaudalla.

Saatto ei ole pakollinen. Silloin hautaustoimisto siirtää vainajan hiljaisuudessa talvihautaan. Omaiset tulevat suoraan talvihaudalle, jossa pidetään pieni hartaus.

Talvihauta Simpsiöllä.

Lapuan tuomiokirkko ja kellotapuli.

Siunaustilaisuus kirkossa tai kappelissa

- vainajan hautaan siunaaminen

Vainajan hautaan siunaaminen on osa kirkon jumalanpalveluselämää. Siinä rukoillaan omaisille lohdutusta ja voimaa, vainajalle iankaikkista elämää Kristuksen tähden ja seurakuntalaisille viisautta käyttää oikein jäljellä oleva aika.

Kirkollinen siunaaminen on luottamusta Jumalan rakkauteen ja ylösnousemuksen todellisuuteen, johon kristitty on liitetty kasteen sakramentissa. Jokainen seurakunnan jäsen siunataan hautaan viimeiselle matkalleen.

Lapuaalla vainajan hautaan siunaaminen toimitetaan useimmiten Simpsiön hautausmaan kappelissa mutta myös tuomiokirkossa on mahdollista ja erityisesti silloin jos saattoväkeä oletetaan tulevan yli 130. Kauhajärvellä ja Tiistenjoella hautaan siunaaminen toimitetaan kirkossa. Hautaan siunaaminen voidaan toimittaa myös talvihaudassa ja haudalla varsinkin jos saattoväkeä on vähän.

Simpsiöllä henkilökunta tulee ohjeistamaan kantajia talvihaudalle 15 min ennen siunaustilaisuuden alkua. Arkku tuodaan talvihaudasta saatovaunuilla jalkopää edellä kappelin eteen, käännetään ulkona, kannetaan pääpuoli edellä sisälle ja lasketaan katafalkille. Kirkkoihin arkku kannetaan jalkopää edellä, käännetään alttarin edessä ja lasketaan matolle. Tuomiokirkon eteen arkku kuljetetaan ruumisautolla.

Ennen siunaustilaisuuden alkamista soitetaan kappelin tai kirkon tulokelloja noin viiden minuutin ajan, joiden aikana kantajat tuovat arkun. Alkumusiikin jälkeen voidaan veisata virsi, jonka jälkeen toimitetaan vainajan hautaan siunaaminen.

Omaiset ja ystävät voivat laskea kukkatervehdyksensä arkun viereen alkumusiikin ja virren jälkeen. Ensin kukkalaitteensa laskevat lähiomaiset, muut heidän jälkeensä. Yksittäiset kukat voidaan asettaa arkun päälle tai maljakkoihin.

Hautaan siunaaminen

I JOHDANTO

Alkumusiikki (ja virsi)
Kukkalaitteiden laskeminen
Virsi
Alkusiunaus
Johdantosanat
Psalmi
Rukous

II SANA

Raamatunluku ja papin puhe

III SIUNAAMINEN

Uskontunnustus
Siunaussanat
Rukous
Isä meidän

IV PÄÄTÖS

Siunaus
Virsi ja kukkien nouto
Päätösmusiikki

Hautapaikasta sopiminen ja toimet ennen hautausta

Simpsjön hautausmaan toimistossa voi sopia hautauspaikasta ja haudankaivuusta. Kauhajärvellä ja Tiistenjoella asiasta sovitaan suntion kanssa.

Ennen hautapaikan sopimista on hyvä miettiä, halutaanko arkkuhautaus vai tuhkahautaus, ensisijaisesti vainajan omaa tahtoa kunnioittaen. Hyvä on myös miettiä olemassa olevien sukuhautojen käyttöä, joihin voi haudata niin arkun kuin uurnankin. Uurnahautauksen varten on mahdollista yleisen uurnalehdon lisäksi lunastaa oma uurnahauta, johon voi asettaa oman muistomerkin. Uurnalehtoon voi lunastaa yhteiseen hautakiveen vainajan tiedoilla kaiverretun laatan tai kaiverruksen suoraan hautakiveen. Puoliso voi varata nimelleen paikan samalla.

Arkkuhautauksen varten omaiset voivat tuoda haudalle havuja. Hautakumpu peitetään havuilla haudan peittämisen jälkeen.

Omaisten tehtävänä on hankkia kuusi kantajaa. Jos kantajia ei löydy saatoväestä, niitä voi kysyä hautaustoimistosta ja hautausmaan toimistosta.

Siunaustilaisuuden päätyttyä omaiset ottavat kukat arkun viereltä itselleen ja palaavat penkkiin odottamaan haudalle lähtöä. Kantajat asettuvat arkun ääreen.

Tuhkahautauksessa siunaustilaisuus on yleensä samanlainen kuin arkuhautauksessakin. Hautaan saattamisen sijasta arkku yleensä kannetaan sovitusti hautaustoimiston autoon tai takaisin talvihautaan odottamaan kuljetusta. Poikkeustilanteessa hautaansiunaaminen voidaan toimittaa vasta tuhkaamisen jälkeen. Tähän tarvitaan kirkkoherran lupa.

Kukat voi viedä tulevalle haudalle siunaustilaisuuden jälkeen tai yksittäiset kukat voi ottaa mukaan muistotilaisuuteen. Uurnahautauksessa muualle kuin uurnalehtoon sovitaan uurnan hautauspäivä erikseen, puhutaan uurnan kätkenästä. Uurnan kätkeminen tulee suorittaa vuoden kuluessa tuhkaamisesta. Uurnaa voidaan säilyttää ennen kätkemistä ainoastaan seurakunnan tiloissa.

Hautaan saattaminen ja uurnan kätkentä

Suntion soittaessa saattokellot, kantajat nostavat arkun ja vievät ulos jalkopää edellä saattovaunujen päälle, johon suntio on asettanut laskuliinat valmiiksi. Saattokellojen aikana arkku kuljetetaan jalkopää edellä saattovaunuilla haudalle muun hautajaissaaton seurattessa. Papin lisäksi haudalle lähtee hautausavustaja tai suntio, joka ohjeistaa miten haudalla toimitaan.

Haudalla kantajat nostavat arkun laskuliinoineen saattovaunujen päältä. Arkku kannetaan avatun hautapaikan päälle haudan päädyn kautta siten, että vainajan pääpuoli on luoteeseen (uurnalehtoon) päin. Näin siksi, että haudassa vainajan katse on lähinnä itää eli auringonnousua kohti. Tämä vanha tapa muistuttaa ylösnousemuksen aamusta.

Kantajat laskevat arkun hautaan laskuliinoilla. Lasku tapahtuu rauhallisesti arkun pysyessä vakaana ja suorassa koko laskun ajan. Laskuliina on kantajalla kahden käden otteessa. Liina kulkee arkun alta kantajan hartian taakse, sieltä viistosti vastakkaiselle puolelle niskaa ja olan yli vartalon etupuolelle, jossa kantaja pitää liinan päätä rullana edessään vapaassa kädessä. Liina luistaa hallitusti toisen käden otteessa arkun laskeutuessa hautaan. Suositellaan nahkahanskojen käyttöä ympäri vuoden.

Kun arkku on laskettu hautaan, toinen vastakkain olevista laskijoista vapauttaa otteensa laskuliinasta ja toinen vetää liinan itselleen. Liinat jätetään saattovaunujen päälle. Tämän jälkeen omaiset asettavat katteen haudan päälle. Kun kaikki kukkalaiteet on laskettu haudalle ja katteen päälle, voidaan veisata virsi, minkä jälkeen mahdollisesti joku omaisista kiittää osanotosta ja kutsuu läsnäolijat muistotilaisuuteen, mikäli sellainen on. Hautakannen päälle ei saa sytyttää kynttilää.

Uurnan kätkemisen ja sirottelun **uurnalehtoon** suorittaa seurakunnan henkilökunta ilman omaisten läsnäoloa. Kätkennät ja sirottelu suoritetaan kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Uurnalehtoon voi halutessaan viedä kynttilän ja yksittäisiä leikkokukkia erilliselle muistelualueelle, mutta muistomerkkien päälle tai jalustalle ei saa viedä mitään. **Muissa uurnahautauksissa** omaiset tulevat sovittuna ajankohtana hautausmaalle talvihaudan eteen, jossa suntio antaa ohjeet ja soittaa saattokellot samalla, kun omaiset vievät uurnan haudalle, laskevat uurnan hautaan ja peittävät haudan.

Hautaustoimituksen jälkeen

Arkipäivänä tapahtuneen haudauksen jälkeen haudankaivaja peittää haudan samana päivänä. Lauantaina tapahtuneen haudauksen jälkeen hauta peitetään seuraavana arkipäivänä. Omaiset voivat halutessaan sopia erikseen haudan peittämisestä jo viikonlopun aikana, tällöin peittämisestä peritään erillinen maksu. Omaiset voivat osallistua ennalta sovitulla tavalla haudan osittaiseen peittämiseen, joka tulee tapahtua välittömästi hautaan laskun jälkeen. Osallistuminen peittämiseen ei alenna hautausmaksua. Lapiot voi sovittaessa pyytää haudalle.

Haudauksen jälkeen lähipäivinä omaiset hakevat kukkalaitteista muistokirjoitukset pois. Seurakunta asettaa kukkalaitteet haudan peittämisen jälkeen hautakummulle.

Seurakunta poistaa kukkalaitteet hautakummulta kesäisin kahden viikon kuluttua hautauksesta, elleivät omaiset ole jo ennemmin niitä poistaneet. Talvikauden hautausten kukkalaitteet seurakunta poistaa keväällä lumen ja jään sulettua, elleivät omaiset ole jo ennemmin niitä poistaneet.

Kumpu tasataan ja hautapaikka kunnostetaan kesäisin noin kahden viikon kuluttua hautauksesta sekä syys- ja talvihautausten osalta keväällä.

Hautauksesta perittävä maksu ja hautojen hoito

Hautauksesta perittävä maksu määräytyy vainajan asuinpaikkakunnan mukaan. Maksu on lapualaisilta pienempi kuin vieraspaikkakuntalaisilta. Hautapaikkamaksuista ja hautojen hoitoasioista löytyy lisää tietoa seurakunnan nettisivuilta.

MUISTOTILAISUUS

Muistotilaisuudessa saattoväki jakaa yhteistä suruaan, muistelee vainajaa ja lohduttaa toinen toistaan. Siunaamisen toimittanut pappi on mahdollisuuksien mukaan läsnä, jos omaiset sitä toivovat. Mikäli muistotilaisuus pidetään seurakuntatalolla, tarjoilusta sovitaan seurakuntatalon emännän kanssa.

Muistotilaisuuden ohjelma rakentuu yleensä muistopuheiden, virsien ja musiikin varaan. Esillä voi olla vainajan elämästä kertovia valokuvia tai muita muistoja. Tilaisuudessa on yleensä ruoka- tai kahvitarjoilu.

Adressit ovat omaisille tarkoitettu surutervehdys ja osanotto. Ne voidaan haluttaessa lukea muistotilaisuudessa ääneen, mutta se ei ole välttämätöntä. Ne voidaan yhtä hyvin jättää esille vaikkapa muistopöydän läheisyyteen vieraiden tutustuttavaksi. Muistotilaisuuden voi suunnitella vapaasti. Suunnittelua voi helpottaa keskustelu papin tai seurakunnan muun työntekijän kanssa.

Muistotilaisuuden kulku voi rakentua esimerkiksi seuraavasti:

Virsi
Ateria
Virsi
(Adressit)
Omaisten ohjelmaa
Virsi
Papin puhe
Virsi
Kahvit

Kuolleeeksi kiittäminen ja muistohartaudet

Kuolleeeksi kiittäminen eli vainajan muistaminen hänen nimensä mainiten ja rukoillen tapahtuu tuomiokirkossa seuraavassa jumalanpalveluksessa tai sopimuksen mukaan, lisäksi pyydettyäessä Kauhajärven tai Tiistenjoen kirkossa.

Tuomiokirkossa sekä Kauhajärven ja Tiistenjoen kirkoissa muistetaan vainajia lisäksi **pyhäinpäivän muistohartaudessa**, jossa luetaan kaikkien lähimmän vuoden aikana näille hautausmaille siunattujen nimet omaisten antamalla luvalla.

Hautausmaajuhla on joka kesäinen vainajien muistohartaus, jota vietetään Simpsiön siunauskappelilla heinä-elokuun vaihteessa. Hautausmaajuhlassa luetaan vuoden aikana Simpsiön hautausmaalle haudattujen nimet.

Yhteinen rukous kantaa surussa

Kristityt ovat alkukirkosta saakka tahtoneet jakaa rukoillen toisensa ilot ja tukea toisiaan surussa. On turvallista siirtyä elämänvaiheesta toiseen, kun mukana on seurakunnan siunaus ja taivaallisen Isän läsnäolo.

Saattohartaus eli rukoushetki läheisen kuoltua voidaan viettää omaisten ja ystävien pyynnöstä vainajan luona pian kuoleman tapahduttua, esimerkiksi potilashuoneessa, terveyskeskuksen kappelissa tai kodissa.

Rukoushetki surukodissa voidaan viettää jo ennen vainajan hautaan siunaamista. Näihin tilanteisiin voi rohkeasti kutsua papin tai muun seurakunnan työntekijän. Rukoushetken voi toimittaa myös kuka tahansa seurakuntalainen, sillä jokainen kristitty voi rukoilla ja siunata.

Sielunhoito ja sururyhmät

Seurakunta tarjoaa tukea läheisensä menettäneelle. Jos suru on tuore ja siitä selviytyminen vaikeaa, silloin voi pyytää kahdenkeskistä seluhoitokeskustelua papin tai diakoniatyöntekijän kanssa.

Sururyhmä on tarkoitettu läheisensä menettäneelle. Menetyksestä tulisi olla kulunut vähintään 3 kuukautta, sillä silloin surevien vertaistukiryhmä toimii osallistujien tukena kaikkein parhaiten. Sururyhmään voi tulla vielä vuosienkin kuluttua menetyksestä.

Sururyhmä kokoontuu yleensä 5-6 kertaa. Ryhmän koko on korkeintaan kahdeksan henkilöä. Jokaisella kokoontumiskerralla on oma aiheensa, minkä mukaan keskustelu etenee. Ryhmään sitoudutaan tulemaan joka kerta ja se on ns. suljettu ryhmä, johon ei oteta kokoontumisten jo alettua enää uusia osallistujia. Ryhmän sääntöihin kuuluu vaitiolovelvollisuus ja luottamuksellisuus.

Olet tervetullut jakamaan surua yhdessä toisten kanssa keskustellen, pohtien ja kuunnellen. Ryhmien kokoontumisista voi tiedustella seurakunnan diakoniatyöntekijöiltä.

Rukous surussa

Hyvä Jumala, taivaallinen Isä.
Olemme edessäsi kuoleman koskettamina.
Muistamme ja kaipaamme niitä,
joiden paikka kotona on nyt tyhjä.
Jumala, me emme ymmärrä
kuoleman salaisuutta,
mutta me jättäydymme avuttomuudessamme
sinun hoitoosi.
Tuomme sinulle itkumme,
ahdistuksemme ja levottomuutemme,
rikkinäisyytemme ja katkeruutemme.
Kiitämme sinua kaikesta,
mitä olemme poisnukkuneilta saaneet.
Kiitämme hyvistä hetkistä
ja vaikeista päivistä.
Kiitämme läheisistä ja ystävistä,
jotka ovat auttaneet
ja rohkaisseet meitä surussamme.
Jumala, ole kanssamme
elämässä ja kuolemassa.
Kun oma lähtöhetkemme tulee,
vie meidät taivaalliseen kotiimme
ikuiseen elämään ja valoon.

Jumala, Isämme.
Rohkaise meitä suremaan, kun on aika surra ja itkeä.
Varjele, ettemme murheessamme ajattelisi vain
kuoleman pimeyttä,
vaan muistaisimme ikuisen elämän kirkkautta.
Opeta meitä turvautumaan Poikaasi Jeesukseen
Kristukseen, joka on voittanut kuoleman vallan.
Lohduta meitä ja auta katsomaan edessä olevaa
elämää rohkeasti ja turvallisin mielin.
Kuule meitä Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

Jumala, taivaallinen Isämme.
Sinä tunnet surumme ja tuskamme.
Anna meille turvasi ja lohdutuksesi.
Anna meille voimaa menetyksessämme,
jonka olemme kohdanneet.
Auta meitä luottamaan siihen,
että sinä pidät meistä huolen ja olet meidän kanssamme
surun vaikeina hetkinä.

Jumala, sanasi vakuuttaa,
että sinä tiedät, mitä me kaipaamme.
Huokauksemmekin tulevat sinun korviisi.
Tähän lupaukseen luottaen pyydämme:
kuule nyt kun rukoilemme omaisemme puolesta.

Kiitos siitä, että Vapahtajamme on voittanut kuoleman.
Valaise meitä sanasi ja Kristuksen ylösnousemuksen valolla.
Anna siunauksesi ja voimasi myös edessä oleviin käytännön
tehtäviin. Johdata meidän avuksemme niitä ihmisiä,
jotka voivat tukea meitä. Me uskomme omaisemme, it-
semme ja toinen toisemme sinun käsiisi.
Jumala, kuule meitä Poikasi Jeesuksen
Kristuksen tähden.

**LAPUAN
TUOMIOKIRKKO-
SEURAKUNTA**

Lapuan tuomiokirkkoseurakunta
Koulukatu 2, 62100 LAPUA
Puh. (06) 4385 231

 lapuan.tuomiokirkkoseurakunta@evl.fi
 [/lapuantuomiokirkkoseurakunta](https://www.facebook.com/lapuantuomiokirkkoseurakunta)
 [@lapuantuomiokirkkoseurakunta](https://www.instagram.com/lapuantuomiokirkkoseurakunta)

www.lapuantuomiokirkkoseurakunta.fi